

Kohtuasi C-637/20

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

25. november 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

18. november 2020

Apellant ja vastustaja:

Skatteverket

Vastustaja ja apellant:

DSAB Destination Stockholm AB

[...]

EELOTSUSETAOTLUSE ESE

Eelotsus käibemaksu kohta; vajadus taotleda Euroopa Liidu Kohtult eelotsust

Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi kõrgeim halduskohus) teeb järgmise

Määruse

Taotleda ELTL artikli 267 alusel Euroopa Liidu Kohtult eelotsust vastavalt lisatud eelotsusetaotlusele. [...]

[...] [lk 2]

ELTL artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotlus, milles palutakse tõlgendada nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (edaspidi „käibemaksudirektiiv“), artikli 30 punkti a

Sissejuhatus

- 1 Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi kõrgeim halduskohus) palub eelotsusetaotluses selgitada, kuidas tuleb käibemaksudirektiivis kasutatud mõisteid „vautšer“ ja „mitmeotstarbeline vautšer“ tõlgendada ja mida nende all mõeldakse. Eelotsuse küsimus on tekkinud menetluses, milles taotleb maksualast eelotsust äriühing, mis on asutatud eesmärgiga turustada nn „city cardi“, mis annab selle kaardi omanikule õiguse saada teatavaid teenuseid teatud kohtades piiratud ajal ja teatava väärtuse piires.

Kohaldatavad ELi õiguse sätted

- 2 Käibemaksudirektiivi artikkel 2 loetleb käibemaksuga maksustatavad tehingud. Nende hulka kuuluvad muu hulgas teenuste osutamine tasu eest liikmesriigi territooriumil maksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb.
- 3 Artikli 30a lõikes 1 on sätestatud, et „vautšer“ tähendab instrumenti, mille puhul on kohustus see vastu võtta tasuna või osana tasust tarnitavate kaupade või osutatavate teenuste eest ning mille puhul tarnimisele kuuluvad kaubad või osutamisele kuuluvad teenused või nende potentsiaalsete tarnijate või osutajate isikud on märgitud kas instrumendil endal või sellega seotud dokumentides, sealhulgas sellise instrumendi kasutamise tingimustes. **[lk 3]**
- 4 Artikli 30a lõike 2 kohaselt on „üheotstarbeline vautšer“ selline vautšer, mille puhul vautšeriga seotud kaupade tarnimise või teenuste osutamise koht ja nendelt kaupadelt või teenustelt sisse nõutav käibemaks on vautšeri väljastamise ajal teada.
- 5 Artikli 30a lõikes 3 on sätestatud, et mitmeotstarbeline vautšer on muu vautšer kui üheotstarbeline vautšer.
- 6 Artikli 30b lõikes 2 on sätestatud, et kaupade tegelik üleandmine või teenuste tegelik osutamine mitmeotstarbelise vautšeri eest, mille kaubatarnija või teenuseosutaja võtab vastu tasuna või osana tasust, maksustatakse artikli 2 kohaselt käibemaksuga, samas kui kõnealuse mitmeotstarbelise vautšeri kõiki eelnevaid üleandmisi käibemaksuga ei maksustata.
- 7 Artikli 73 kohaselt on maksustatavaks väärtuseks kõik tasuna käsitatav, mille tarnija või teenuse osutaja soetajalt, teenuse saajalt või kolmandalt isikult nimetatud tehingute eest on saanud või saab, kaasa arvatud nimetatud tehingute hinnaga otseselt seotud toetused.
- 8 Artiklis 73a on sätestatud, et ilma et see piiraks artikli 73 kohaldamist, peab mitmeotstarbelise vautšeriga seotud tarnitavate kaupade või osutatavate teenuste puhul maksustatav väärtus olema võrdne vautšeri eest makstud tasuga või selle tasu kohta teabe puudumisel mitmeotstarbelisel vautšeril või seotud dokumentides

märgitud rahalise väärtusega, millest lahutatakse tarnitud kaupade või osutatud teenustega seotud käibemaksusumma.

- 9 Artiklid 30a, 30b ja 73a lisati direktiiviga (EL) 2016/1065.
- 10 Direktiivi 2016/1065 põhjenduses 4 on märgitud, et asjaomased normid peaksid hõlmama üksnes vautšereid, mida saab lunastada kaupade tarnimiseks või teenuste osutamiseks. Need normid ei peaks hõlmama aga selliseid instrumente, [lk 4] mis annavad omanikule õiguse saada kaupade või teenuste ostmisel allahindlust, kuid ei anna õigust selliseid kaupu või teenuseid saada.
- 11 Põhjenduses 5 märgitakse, et vautšereid käsitlevad sätted ei tohiks kaasa tuua muudatusi sõidupiletite, kino- ja muuseumipiletite, postmarkide või muu sarnase käibemaksuga maksustamises.

Kohaldatavad riigisisised õigusaktid

- 12 1994. aasta käibemaksuseaduse (mervärdesskattelagen (1994:200)) 1. peatüki § 1 esimeses lõigus on sätestatud, et riigi poolt on käibemaksuga maksustatud muu hulgas riigi territooriumil maksustatavate teenuste osutamine maksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb. Teise peatüki § 1 kolmanda lõigu punkti 1 kohaselt tähendab mõiste „teenuste osutamine“ seda, et teenust osutatakse, antakse üle või osutatakse muul viisil isikule tasu eest.
- 13 Esimese peatüki § 20 kohaselt on „vautšer“ dokument, mille suhtes kehtib kohustus see vastu võtta tasuna või osana tasust tarnitavate kaupade või osutatavate teenuste eest. Tarnimisele kuuluvad kaubad või osutamisele kuuluvad teenused või nende potentsiaalsete tarnijate või osutajate isikud tuleb märkida kas instrumendil endal või sellega seotud dokumentides, sealhulgas sellise instrumendi kasutamise tingimustes.
- 14 Esimese peatüki §-s 21 on sätestatud, et „üheotstarbeline vautšer“ on vautšer, mille puhul sellega seotud kaupadelt ja teenustelt tasumisele kuuluva käibemaksu summa ning riik, kus nende kaupade tarnimine või teenuste osutamine loetakse toimunuks, on vautšeri väljastamise ajal juba teada. „Mitmeotstarbeline vautšer“ on muu vautšer kui üheotstarbeline vautšer.
- 15 Teise peatüki §-s 12 on sätestatud, et kaupade tegelik üleandmine või teenuste tegelik osutamine mitmeotstarbelise vautšeri eest, mille kaubatarinja või teenuseosutaja võtab vastu tasuna või osana tasust, loetakse kaubatarneks või teenuse osutamiseks 2. peatüki § 1 tähenduses. Mitmeotstarbeliste vautšerite varasemaid üleandmisi ei loeta kaubatarneks ega teenuse osutamiseks. [lk 5]
- 16 Seitsmenda peatüki §-s 3c on sätestatud, et tasu on kõik, mille müüja ostjalt või kolmandalt isikult on saanud või saab, kaasa arvatud kõik toetused, mis on otseselt seotud kauba või teenuse hinnaga. Mitmeotstarbelise vautšeri eest tarnitud kaupade või osutatud teenuste puhul tuleb vautšeri eest makstud tasu käsitada

tasuna nende kaupade või teenuste eest. Kui selle summa kohta andmed puuduvad, loetakse tasuks mitmeotstarbelisel vautšeril või sellega seotud dokumentides märgitud rahaline väärtus.

Menetluse faktilised asjaolud

- 17 Käesolev kohtuasi puudutab Skatterättsnämndeni (maksuõiguse komisjon, Rootsi) eelotsust, milles käsitleti küsimust, kas „city card“ kujutab endast mitmeotstarbelist vautšerit. Selle osa eelotsusest on nii Skatteverket (Rootsi maksuamet) kui ka eelotsust taotlenud äriühing DSAB Destination Stockholm AB kaevanud edasi Högsta förvaltningsdomstolenisse (Rootsi kõrgeim halduskohus). Eelotsus on samuti edasi kaevatud osas, milles see käsitleb vastusest tulenevaid küsimusi.
- 18 Asjaolud on järgmised.
- 19 Kõnealune ettevõtja müüb kaarte Stockholmi külastavatele turistidele. Need kaardid annavad kaardiomanikele õiguse piiratud aja jooksul ja teatava väärtuse ulatuses külastada umbes 60 objekti, näiteks vaatamisväärsusi ja muuseume. Samuti annavad need kaardiomanikele õiguse kasutada ligikaudu kümnet reisijaveoteenust näiteks ettevõtja enda marsruutekskursiooni (nn hop-on-hop-off) -busside ja -paatide ekskursioone ning teiste korraldajate ekskursioone. Neid teenuseid maksustatakse kas erinevate maksumääradega või on need maksust vabastatud. Kaardiomanik kasutab kaarti sissepääsu või kasutamise eest tasumiseks ning üksnes registreerib kaardi spetsiaalses kaardilugejas, ilma et ta peaks midagi rohkem maksma. Vastavalt kõnealuse ettevõtjaga sõlmitud kokkuleppele saab korraldaja ettevõtjalt tasu iga sissepääsu või kasutamise eest kuni teatava protsendini tavapärasest sissepääsu- või kasutushinnast. Korraldaja ei ole kohustatud kaardiomanikku vastu võtma rohkem kui üks kord. Ettevõtja ei taga minimaalset külastajate arvu. Kui kaardi piirsumma on ära kasutatud, siis kaart enam ei kehti.
- 20 Kaardi eri versioonidel on erinevad kehtivusajad ja piirsummad. Täiskasvanu kaart kehtivusajaga 24 tundi maksab 669 Rootsi krooni. Kehtivusaja jooksul võib kaardiomanik sellega tasuta teenuste eest, mille väärtus [lk 6] on kuni 1800 Rootsi krooni. Kehtivusaja kulgemine algab kaardi esmakordselt kasutamisest. Kaart tuleb ära kasutada ühe aasta jooksul alates selle ostmisest.
- 21 Skatterättsnämnden (maksuõiguse komisjon, Rootsi) leidis, et selline kaart ei ole mitmeotstarbeline vautšer. Skatterättsnämnden järeldas, et mõiste „vautšer“ määratlusest koostoimes maksustatava väärtuse arvutamist käsitlevate sätetega tuleneb, et vautšeril peab olema teatav nimiväärtus või see peab olema seotud teatavate konkreetsete kaubatarnete või teenuste osutamisega. Skatterättsnämndeni sõnul peab vautšerist selgelt nähtuma see, mida selle vautšeri eest vastusooritusena saadakse, kuigi mitmeotstarbelise vautšeri puhul võib esineda ebakindlust näiteks maksumäära või maksustamisriigi osas.

Poolte seisukohad

Skatteverket

- 22 Kaarti iseloomustavaks omaduseks ei saa pidada asjaolu, et see vahetatakse kaupade või teenuste vastu, ning seetõttu ei saa seda pidada „vautšeriks“. Seda tüüpi kaartide eristav tunnus on see, et need kehtivad ainult piiratud aja jooksul (ühe kuni viie järjestikuse päeva jooksul) ja et nende väärtuse piirmäär on proportsionaalne nende kehtivusaajaga. Tegemist on teatavat liiki elamuste kaardiga, mis annab kaardi omanikule õiguse külastada suurt hulka vaatamisväärsusi ja sõita piiramatu arv kordi marsruutekskursioonibusside ja -paatidega. Mida rohkem kaarti kasutatakse, seda suurem on kaardiomaniku jaoks allahindlus võrreldes tavalise hinnaga, mida ta oleks pidanud maksma iga vaatamisväärsuse eest. Kuna kaardi väärtus on suur ja kehtivusaeg lühike, siis on kindel, et keskmine tarbija kaarti täielikult ei kasuta.

DSAB Destination Stockholm AB

- 23 Kaart on mitmeotstarbeline vautšer. Korraldajad on kohustatud kaardi kui tasu vastu võtma. Kaardiomanikele kehtivad tingimused näitavad selgelt, milliste teenuste eest saab kaardiga maksta ja kes on teenuseosutajad. Kaardiomanik võib kasutada kaarti kuni kehtiva piirmäärani kõigi vaatamisväärsuste jaoks, mida pakuvad korraldajad, kellega ettevõtte on sõlminud lepingu. Kaart vastab käibemaksudirektiivi artikli 30 punkti a alapunktis 1 sätestatud kriteeriumidele. Selleks et instrumenti saaks käsitada vautšerina, ei saa kehtestada täiendavaid nõudeid. Kaarti saab [lk 7] kasutada tasuna teenuste eest, millele kohaldatakse erinevaid maksumäärasid. Seetõttu ei ole kaardi väljastamise ajal kaardiga hõlmatud teenuste eest tasumisele kuuluv käibemaksusumma teada.

Eelotsuse vajalikkus

- 24 Käibemaksudirektiivi vautšereid käsitlevad sätted on suhteliselt uued ja neid kohaldatakse vautšerite suhtes, mis on väljastatud pärast 31. detsembrit 2018. Näib, et Euroopa Kohtul ei ole veel võimalik võtta seisukohta mõistete „vautšer“ ja „mitmeotstarbeline vautšer“ tõlgendamise kohta. Pooled vaidlevad selle üle, kas sellist kaarti, nagu on kõne all põhikohtuasjas, tuleb pidada mitmeotstarbeliseks vautšeriks. Küsimust, kuidas seda liiki kaarte käsitleda, arutati ELi käibemaksukomitees, kuid selles küsimuses üksmeelele ei jõutud. Põhikohtuasjas esitatud teabe kohaselt on sarnast kaarti varem peetud Taanis mitmeotstarbeliseks vautšeriks.
- 25 Neil asjaoludel peab Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi kõrgeim halduskohus) vajalikuks paluda Euroopa Kohtult eelotsust.

Eelotsuse küsimus

- 26 Eeltoodut arvestades palub Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi kõrgeim halduskohus) vastata järgmisele küsimusele.
- 27 Kas käibemaksudirektiivi artikli 30 punkti a tuleb tõlgendada nii, et selline kaart, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis annab kaardi omanikule õiguse saada teatavas kohas piiratud aja jooksul ja teatava väärtuse piires erinevaid teenuseid, kujutab endast vautšerit ja kas sellisel juhul on tegemist mitmeotstarbelise vautšeriga?

TÖÖDOKUMENT